

Asia: VN/7059/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (pysyvä oleskelulupa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallinto-oikeus ottaa lausunnossaan kantaa esitysluonnokseen siltä osin kuin se mahdollisesti vaikuttaisi hallinto-oikeuden toimintaan ja lausuu esitysluonnoksesta kunnioittavasti seuraavaa:

Hallinto-oikeus toteaa, että esitettyjen uuden 56 a §:n 1 momentissa ja 3 momentin 2 ja 3 kohdassa viitataan yhtenä pysyvän oleskeluluvan myöntämisedellytyksenä hakijan työhistoriaan, joka esitetyn 56 a §:n 4 momentin mukaan ulkomaalaiselle on kertynyt, kun hän on välittömästi ennen hakemuksen vireilletuloa päätoimisesti työskennellyt tai harjoittanut elinkeinoa määritellyn ajanjakson Suomessa niin, että on kyseisen ajanjakson aikana yhteensä korkeintaan kolmen kuukauden ajan turvautunut työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettuun työttömyysetuuteen tai toimeentulotuesta annetussa laissa tarkoitettuun toimeentulotukeen taikka ollut muutoin poissa töistä. Esitysluonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa on sinänsä laajasti pyritty avaamaan työhistorian käsitettä ja esimerkiksi sitä, mitä momentissa tarkoitetaan työskentelyn tai elinkeinon harjoittamisen päätoimisuudella. Säännöksestä tai sen perusteluista ei kuitenkaan esimerkiksi ilmene, minkälaiseen selvitykseen työhistorian täyttyminen perustuisi. Säännöskohtaisista perusteluista on havaittavissa, miten vaaditun työhistorian täyttymisen selvittäminen oleskeluluvan hakijan toimesta saattaa olla hankalaa, minkä lisäksi esitetty työhistorian käsite yhdessä säännöskohtaisissa perusteluissa edellytetyn päätoimisuuden käsitteen kanssa jättää lainsoveltajalle huomattavaa harkintavaltaa, kun oleskeluluvan hakija on työskennellyt eri työsuhteissa, hän on toiminut yrittäjänä tai sekä työntekijänä että yrittäjänä. Tämä on ongelmallista oikeusvarmuuden kannalta. Hallinto-oikeus katsoo, että varsinaista hallituksen esitystä valmisteltaessa tulisi pyrkiä siihen, että pysyvän oleskeluluvan myöntämisen edellytykset olisivat mahdollisimman selkeät ja niiden täyttyminen olisi kohtuullisen helposti etukäteen asianomaisten arvioitavissa. Tulkinnanvaraisuus ja tästä seuraava epävarmuus ovat omiaan lisäämään niin Maahanmuuttoviraston kuin hallintotuomioistuimien työtaakkaa.

Hallinto-oikeus kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että esitysluonnoksessa ei ole lainkaan arvioitu esitettyjen pysyvän oleskeluluvan myöntämisedellytysten tiukentamisen mahdollisia vaikutuksia

hallintotuomioistuinten työmäärään. Kun otetaan huomioon muun ohella edellä esitettyihin uusiin säännöksiin liittyvästä tulkinnanvaraisuudesta todettu sekä esitysluonnoksen sivulla 44 todettu siitä, että esitettyjen muutosten vuoksi määräaikaisten oleskelulupahakemusten määrä saattaisi lisääntyä jopa tuhansilla vuosittain, esitetyt uudistukset voivat lisätä myös hallintotuomioistuinten työmäärää merkittävästi. Esityksen vaikutusten arviointiin tulisivat lisätä arvio siitä, miten paljon esitys vaikuttaisi hallintotuomioistuinten resurssitarpeisiin.

Muilta osin hallinto-oikeudella ei ole lausuttavaa.

Lausunnon ovat valmistelleet hallinto-oikeustuomarit Mira Kallatsa ja Klaus Järvinen.

Ann-Mari Pitkäranta

ylituomari

Vainionpää Suvi
Helsingin hallinto-oikeus